

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Fax (070) 333 40 33
www.szw.nl

Uw brief 2060714070
Ons kenmerk SV/V&G/07/16715
Datum 24 mei 2007

Onderwerp Kamervragen van de leden Fritsma en Van Dijck
(PVV)

Hierbij zend ik u de antwoorden op de Kamervragen van de leden Fritsma en Van Dijck
(beiden PVV) over het bericht dat Polen massaal kunnen profiteren van WW-uitkeringen.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(J.P.H. Donner)

Bijlage(n): Beantwoording kamervragen van de leden Fritsma en Van Dijck (2060714070)

Ons kenmerk SV/V&G/07/16715

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht “WW goudmijn voor Polen”? Realiseert u zich dat de WW-uitkering, waar Poolse werknemers in Nederland een beroep op kunnen doen, zes keer zo hoog is als een uitkering in Polen, en dat het daarom voor de hand ligt dat vele Polen naar Nederland zullen komen om hiervan te profiteren?

Antwoord op vraag 1

Ja, ik heb kennisgenomen van het bericht. Een Poolse werknemer die in Nederland verzekerd is voor de Werkloosheidswet (WW) en hiervoor in Nederland premies afdraagt, heeft, indien voldaan is aan alle voorwaarden, recht op een Nederlandse werkloosheidsuitkering (hierna: WW-uitkering). De hoogte van de Nederlandse WW-uitkering verschilt inderdaad met de hoogte van een Poolse werkloosheidsuitkering. Gelet op de voorwaarden die de WW stelt inzake het recht op en het behoud van een uitkering en het veelal tijdelijke verblijf van Poolse werknemers in Nederland, ligt het echter niet voor de hand dat veel werknemers uit Polen in Nederland een beroep zullen doen op een WW-uitkering. Er zijn in Nederland, noch in andere EU-lidstaten signalen bekend dat werknemers uit de acht Midden- en Oosteuropese landen die op 1 mei 2004 zijn toegetreden tot de Europese Unie en voor wie vanaf die dag geheel of gedeeltelijke vrije toegang tot de arbeidsmarkten van de EU-lidstaten gold, uitkeringsmigratie als reden van hun komst zouden hebben.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u dat het arbeidsverleden in Polen meetelt voor de vaststelling van de WW-uitkering in Nederland, terwijl hiervoor over de dienstverbanden in Polen natuurlijk geen premies zijn afgedragen?

Antwoord op vraag 2

In artikel 42 van het EG-Verdrag is bepaald dat met het oog op het verkrijgen of het behoud van het recht op een uitkering tijdvakken van arbeid of verzekering vervuld in het land van herkomst worden meegeteld. De uitwerking van deze bepaling is vervat in Verordening (EEG) Nr. 1408/71 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PbEG L 149). Het gebruik van de samentellingsbepalingen van Verordening (EEG) Nr. 1408/71 heeft tot gevolg dat de in het buitenland gewerkte tijdvakken worden meegeteld voor de referte-eis. Overigens kunnen in Nederland alleen tijdvakken van verzekering uit het buitenland worden meegeteld waarvoor in dat land premies zijn afgedragen of bijdragen zijn betaald.

Vraag 3

Deelt u de mening dat het oneerlijk is dat iedereen meebetaalt aan de WW-uitkeringen voor Polen, behalve de Polen zelf? Zo ja, wat gaat u doen om deze scheve situatie zo snel mogelijk recht te zetten? Zo neen, waarom niet?

Ons kenmerk SV/V&G/07/16715

Antwoord op vraag 3

Nee, deze mening deel ik niet. Zodra Poolse werknemers in Nederland in loondienst gaan werken, dragen zij premies voor de WW af. De veronderstelling dat iedereen meebetaalt aan de WW-uitkeringen behalve de Poolse werknemers zelf is dus niet juist. Een Poolse werknemer die verzekerd is voor de WW en in Nederland werkloos wordt, kan vervolgens, indien hij voldoet aan alle voorwaarden, aanspraak maken op een WW-uitkering met inachtneming van de samentellingsbepalingen van Verordening (EEG) Nr. 1408/71.

De systematiek van de samentellingsbepalingen brengt met zich mee dat de Nederlandse werkgevers en werknemers per saldo een groter aandeel in de financiering van de WW-uitkering van een individuele buitenlandse werknemer kunnen hebben gehad. Dit is echter een rechtstreeks gevolg van de toepassing van Verordening (EEG) Nr. 1408/71 en is bedoeld ter bescherming van het vrije verkeer van werknemers. Omgekeerd tellen ook in Nederland verzekerde tijdvakken mee, wanneer de Poolse werknemers terugkeren naar Polen en daar een werkloosheidsuitkering aanvragen. Ook Nederlanders worden door de samentellingsbepalingen beschermd wanneer zij hun recht op vrij verkeer uitoefenen. Nederlandse werknemers die in een andere EU-lidstaat hebben gewerkt en daar werkloos zijn geworden kunnen een beroep doen op een werkloosheidsuitkering die is opgebouwd door samentelling van in een andere lidstaat vervulde tijdvakken, en die door deze lidstaat wordt uitbetaald.

Overigens waren ten tijde van de toetreding van Spanje en Portugal in 1986 de inkomensverschillen tussen Nederland enerzijds en Portugal en Spanje anderzijds zeker even groot als de inkomensverschillen tussen Nederland en Polen op dit moment. Deze verschillen hebben destijds niet geleid tot een grootscheepse uitkeringsmigratie. Ook nu zijn er geen signalen om aan te nemen dat de inkomensverschillen met Polen hiertoe aanleiding zullen geven.

Vragen 4 en 6

Hoe beoordeelt u dat Polen (net als andere EU-onderdanen) ingevolge de Wet Werk en Bijstand ook recht hebben op een bijstandsuitkering? Deelt u de mening dat ook dit gegeven uitkeringstoerisme vanuit Oost Europa op gang zal brengen, mede gelet op het gegeven dat minimumloon in Polen slechts € 1,34 per uur bedraagt?

Kunt u toelichten waarom u (net als in Engeland) geen beperkingen heeft ingebouwd voor het gebruik van sociale voorzieningen door Oost Europeanen, om te voorkomen dat er ongewenste druk op de sociale voorzieningen komt? Bent u bereid dit alsnog te doen? Zo neen, waarom niet?

Ons kenmerk SV/V&G/07/16715

Antwoord op de vragen 4 en 6

Bij het toekennen van het recht op bijstand aan andere EU-burgers is de nationale wetgever gebonden aan Europeesrechtelijke randvoorwaarden. Het maken van onderscheid tussen EU-burgers naar nationaliteit of herkomst is bij de beoordeling van het recht op bijstand niet toegestaan. Een ieder die voldoet aan de voorwaarden van de Wet werk en bijstand heeft recht op een bijstandsuitkering.

De mening dat dit gegeven 'uitkeringstoerisme' vanuit Oost-Europa op gang zal brengen, deel ik niet. Op grond van de in de Wet werk en bijstand geïmplementeerde en per 1 mei 2006 in werking getreden Richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor burgers van de Unie en hun familieleden, hoeven EU-burgers gedurende de eerste drie maanden van verblijf in een andere lidstaat niet aan te tonen over voldoende bestaansmiddelen te beschikken, mits zij geen onredelijke belasting vormen voor het socialezekerheidsstelsel van het gastland. Vóór de inwerkingtreding van die richtlijn op 1 mei 2006 was dat nadrukkelijk wel het geval en was het beroep op een bijstandsuitkering gedurende de eerste drie maanden van verblijf uitgesloten. Om te voorkomen dat na 1 januari 2006 het Nederlandse bijstandsstelsel door EU-burgers die economisch niet actief zijn, onredelijk zou worden belast, is de Wet werk en bijstand op dit punt gewijzigd. Deze wijziging houdt in, dat krachtens artikel 11 van de WWB geen recht op bijstand bestaat in die gevallen waarin artikel 24, tweede lid, van de Richtlijn de mogelijkheid biedt om betrokkenen bijstand te onthouden. Dit betreft enkel de situatie waarin EU-burgers en hun familieleden korter dan drie maanden in het land verblijven, alsmede de situatie waarin EU-burgers die zich als werkzoekende naar Nederland hebben begeven, na drie maanden nog geen werk hebben gevonden, doch aan wie langer verblijf als werkzoekende wordt toegestaan om reden dat zij een reële kans maken alsnog te worden aangesteld.

Bij een verblijf langer dan drie maanden kan een beroep op bijstand na afloop van deze drie maanden leiden tot beëindiging van het verblijfsrecht in Nederland indien de EU-burger een onredelijke last vormt voor de publieke middelen in Nederland. Ik verwijs hiervoor naar de thans geldende wet- en regelgeving ten aanzien van het recht op bijstand en de positie van EU-burgers hierin.

Vraag 5

Kunt u uiteenzetten hoeveel mensen uit (nieuwe en oude)EU- lidstaten nu al profiteren van een Nederlandse uitkering? Kunt u ook toelichten of dit gevolgen heeft gehad voor het verblijfsrecht van deze mensen, aangezien het vreemdelingenbeleid bepaalt dat EU-onderdanen slechts een beperkt beroep mogen doen op de openbare kas en dus op een (bijstands-)uitkering? Kunt u garanderen dat geen uitkeringen worden verstrekt aan mensen die daar (ingevolge het vreemdelingenbeleid) geen recht op hebben en dat alle eventueel ten onrechte betaalde uitkeringsgelden worden teruggevorderd?

Ons kenmerk SV/V&G/07/16715

Antwoord op vraag 5

Op dit moment worden er 3733 WW-uitkeringen verstrekt aan werknemers met de nationaliteit van één van de EU-lidstaten, waarvan 131 personen afkomstig zijn uit de acht Midden- en Oosteuropese landen die op 1 mei 2004 zijn toegetreden. Het totale aantal aan werknemers met de nationaliteit van een andere EU-lidstaat verstrekte WW-uitkeringen bedraagt ongeveer 1,6% van het totale aantal door Nederland verstrekte werkloosheidsuitkeringen.

Uit de meest recente bijstandskennersstatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek die ik in mijn bezit heb, blijkt dat op 1 december 2005 3830 EU-burgers een periodieke algemene bijstandsuitkering ontvingen, waarvan 280 personen afkomstig zijn uit de acht Midden- en Oosteuropese lidstaten. Het totale aantal niet-Nederlandse EU-burgers dat bijstand ontvangt bedraagt ongeveer 1% van het totale aantal bijstandsgerechtigden.

Onder de Wet werk en bijstand hebben de gemeenten de verantwoordelijkheid om het recht op bijstand van EU-burgers te beoordelen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst beoordeelt vervolgens of het toekennen van het recht op bijstand gevolgen heeft voor de rechtmatigheid van het verblijf van de persoon in kwestie. Ik beschik niet over rapportages inzake de mate waarin een beroep op de bijstand door EU-burgers heeft geleid tot de beëindiging van het rechtmatig verblijf in Nederland.

Vraag 7

Deelt u de mening dat de gevolgen van de instroom van Oost Europeanen voor ons sociale zekerheidsstelsel niet zijn te overzien, nu is gebleken dat deze instroom nu al 2 keer zo groot is als verwacht en dus nog veel groter kan worden? Kunt u garanderen dat de druk op de sociale zekerheid, die het logische gevolg is van bedoelde instroom, niet zal leiden tot (forse) financiële tegenvallers voor de Nederlandse werknemers en belastingbetaler?

Antwoord op vraag 7

Nee, deze mening deel ik niet. Voor het bepalen van het effect van de instroom van EU-burgers uit de Midden- en Oosteuropese lidstaten op de kosten van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel is een aantal factoren van belang. In de eerste plaats is het de vraag of deze burgers tijdelijk naar Nederland komen voor werk, of dat ze na afloop in Nederland blijven. In het verlengde daarvan speelt de vraag of de EU-burgers uit de Midden- en Oosteuropese lidstaten die in Nederland blijven, een beroep zullen doen op een Nederlandse socialezekerheidsuitkering een rol. Tenslotte is van belang of de betaalde bijdragen aan belastingen en premies de eventuele uitgaven aan uitkeringen compenseren.

Uit gegevens van de IND blijkt dat in 2006 minder dan 10% van de EU-burgers die vanuit de Midden- en Oosteuropese lidstaten naar Nederland komen, langer dan drie maanden in Nederland verblijft.

Ons kenmerk SV/V&G/07/16715

Ten aanzien van de mogelijkheden voor arbeidsmigranten om een beroep te doen op een socialezekerheidsuitkering is de afgelopen jaren het beleid erop gericht geweest de activerende werking van het socialezekerheidsstelsel te versterken. Daartoe zijn in het stelsel zowel drempels ingebouwd om de aanspraak op een uitkering te beperken als activerende prikkels. Uit het antwoord op vraag 5 blijkt tevens dat slechts een zeer beperkt aantal een beroep doet op de sociale voorziening in Nederland. Gelet ook op de huidige krapte op de arbeidsmarkt verwacht ik geen langdurig beroep op de WW door werknemers uit de Midden- en Oosteuropese lidstaten.